

*Яна Анатоліївна Павко,
старший науковий співробітник відділу
міжнародного права та права Європейського Союзу
Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України,
кандидат юридичних наук
ORCID: 0000-0003-2602-9592*

ТОРГІВЛЯ КВОТАМИ НА ВИКИДИ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ ЄС В УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Постановка проблеми. Створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів (СТВ) є важливою складовою міжнародних зобов'язань України для її вступу в Європейський Союз (ЄС). Зокрема, Додаток XXX до глави 6 «Навколишнє природне середовище» розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між нашою державою та ЄС 2014 року передбачає необхідність імплементації положень Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради про встановлення системи торгівлі квотами на викиди парникових газів у рамках Співтовариства та внесення змін і доповнень до Директиви Ради 96/61/ЄС із змінами і доповненнями, внесеними Директивою 2004/101/ЄС. Безумовно, відтоді до цього документа були внесені й інші зміни. Під час збройної агресії РФ, незважаючи на усі виклики, спричинені війною, українська влада продовжує працювати над впровадженням СТВ, яка сприятиме здійсненню декарбонізації промисловості, зменшенню викидів парникових газів, а отже, й досягненню спільної мети з ЄС – кліматичної нейтральності до 2050 року. Це є складним і тривалим процесом, спрямованим не тільки на забезпечення умов для функціонування СТВ в Україні, а й її поступової інтеграції з європейською системою, яка діє з 2005 року.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців, праці яких присвячені формуванню СТВ у контексті виконання нашою державою її євроінтеграційних зобов'язань, слід назвати В. Голубєву, А. Дубко, Н. Ільків, Я. Павко та ін. Окремі аспекти запровадження СТВ як складової кліматичної політики України безпосередньо або опосередковано відображено в наукових публікаціях В. Богуна, Ю. Краснової, Т. Оверковської та ін.

Мета статті полягає у з'ясуванні здобутків України щодо імплементації стандартів ЄС у сфері торгівлі квотами на викиди парникових газів у національне законодавство в умовах наближення нашої держави до вступу в ЄС.

Основні результати дослідження. Запровадження СТВ в Україні є одним із основних завдань державної кліматичної політики, особливо в рамках її «синхронізації» з Європейською зеленою угодою. Попри російсько-українську війну, реформування кліматичного законодавства відповідно до стандартів ЄС не втрачає своєї актуальності. У зв'язку з цим зауважимо, що імплементація – це основна форма виконання міжнародних зобов'язань. Вона відбувається на міжнародному та внутрішньодержавному рівнях, а також охоплює поєднання правотворчої та організаційної діяльності держав у процесі втілення у життя норм міжнародного права та права ЄС [1, с. 56–57]. Для імплементації актів права ЄС у національне законодавство України характерні свої особливості. Це виявляється в тому, що право ЄС є автономним правопорядком, сформованим на межі міжнародного права і внутрішньодержавного права держав – членів ЄС, який має самостійні джерела та принципи [2, с. 212]. Зокрема, К. Сьох і М. Гультай вважають, що імплементація нормативно-правових актів ЄС в українське законодавство здійснюється шляхом перенесення відповідних правових норм із європейського законодавства до національного за допомогою правових механізмів та засобів, притаманних саме цій системі законодавства, а за їх відсутності або несумісності

з об'єктом апроксимації – із застосуванням запозичених або новоутворених правових механізмів імплементації в національне право уніфікованих європейських правових стандартів [3, с. 83]. Необхідно зазначити, що імплементація в українське законодавство норм актів законодавства ЄС у сфері зміни клімату є ціллю Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 року № 483-р [4].

У національному законодавстві України, на жаль, не передбачено визначення СТВ. Водночас Закон України «Про основні засади державної кліматичної політики» від 8 жовтня 2024 року, який визначає правові та організаційні засади державної кліматичної політики, спрямованої на забезпечення низьковуглецевого та сталого розвитку й досягнення нашої державою кліматичної нейтральності, містить положення щодо СТВ. Так, відповідно до ч. 1 ст. 17 цього нормативно-правового акта СТВ доцільно розглядати як ринковий механізм та інструмент реалізації державної кліматичної політики. Насамперед вона регулює обсяги викидів парникових газів за видами діяльності, що охоплюється сферою її застосування, шляхом встановлення сукупного обмеження на викиди парникових газів на основі достовірних даних про викиди парникових газів та застосування найбільш ефективних підходів з метою зменшення обсягів таких викидів (ч. 3 ст. 17). Крім того, слід звернути увагу на такий закріплений у законі принцип кліматичної політики, як «забруднювач платить», на якому має базуватися функціонування СТВ. Його сутність полягає у тому, що суб'єкти господарювання, відповідальні за викиди парникових газів та забруднення довкілля, несуть витрати, пов'язані з такими викидами та забрудненням, зокрема на оплату вартості заходів, вжитих для запобігання викидам та забрудненню довкілля, здійснення контролю за ним та його усунення тощо (ч. 1 ст. 3) [5].

Зауважимо, що Закон України «Про основні засади державної кліматичної політики» було прийнято для імплементації положень Регламенту (ЄС) 2021/1119, що встановлює основи для досягнення кліматичної нейтральності та вносить зміни до Регламентів (ЄС) 401/2009 і (ЄС) 2018/1999, а також Регламенту (ЄС) 2018/1999 про управління Енергетичним Союзом і пом'якшення наслідків зміни клімату, про внесення змін до Регламентів Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 663/2009 і (ЄС) 715/2009, Директив Європейського Парламенту і Ради 94/22/ЄС, 98/70/ЄС, 2009/31/ЄС, 2009/73/ЄС, 2010/31/ЄС, 2012/27/ЄС і 2013/30/ЄС, Директив Ради 2009/119/ЄС та (ЄС) 2015/652 і про скасування Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 525/2013.

СТВ як ринковий механізм призначений для зменшення викидів парникових газів шляхом встановлення ціни на ці викиди. Його впровадження в Україні потребує врахування різних регуляторних, економічних та соціальних факторів [6, с. 3–4]. У рамках цього механізму держава встановлює певний ліміт викидів, а також видає або продає квоти підприємствам, якими вони можуть торгувати. Компанія, яка скоротила викиди, має можливість продати надлишок квот. Якщо ж вона їх перевищила, то буде змушена докуповувати необхідну кількість квот [7].

Вагомим кроком на шляху впровадження СТВ в Україні є прийняття 21 лютого 2025 року Кабінетом Міністрів України розпорядження № 146-р «Про затвердження Плану заходів щодо створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів» з метою узгодження національного законодавства України з правом ЄС, а саме Директиви Європейського Парламенту та Ради 2003/87/ЄС про встановлення системи торгівлі квотами на викиди парникових газів у межах Союзу та внесення змін до Директиви Ради 96/61/ЄС. Цей план в якості дорожньої карти створення СТВ у нашій державі охоплює такі три складові: 1) ухвалення нормативно-правових актів у сфері впровадження національної СТВ; 2) забезпечення ефективного функціонування національної СТВ відповідно до вимог СТВ ЄС; 3) підтримання постійного систематичного діалогу для сприяння взаємодії та підвищення рівня обізнаності заінтересованих сторін щодо впровадження національної СТВ [8]. Зазначимо, що він повинен здійснюватися в три етапи: 1) підготовчий (2025–2027 рр.) – розробка законодавчої бази та створення необхідних інструментів для роботи цієї системи; 2) перший «пілотний» (з 2028 р.) – тестовий запуск СТВ; 3) другий (операційний) – впровадження СТВ в умовах стабільного економічного відновлення (не раніше ніж через три роки після скасування воєнного стану) [9]. До речі, з точки зору Н. Ільків, у основу державної кліматичної політики при соціально-економічному плануванні відновлення України повинно бути покладено саме нормативно-правову базу для СТВ та здійснення моніторингу, звітності та верифікації

викидів парникових газів, яка забезпечить її ефективність [10, с. 219]. Це тільки підтверджує, що створення СТВ відповідно до європейських вимог відіграватиме важливу роль у відновленні довкілля після закінчення російсько-української війни.

Упровадження національної СТВ в Україні створює як значні можливості, так і виклики для нашої країни. З одного боку, воно передбачає інтеграцію ринкових механізмів скорочення викидів парникових газів, залучення фінансових ресурсів та забезпечення інноваційного розвитку, що сприятиме декарбонізації національної економіки та реального скорочення викидів парникових газів. З іншого боку, успіх української СТВ залежатиме від здатності адаптувати європейський досвід до національних умов [6, с. 3].

На думку А. Дубко, СТВ є не лише екологічним, а й фінансовим інструментом, оскільки вона здатна генерувати значні публічні доходи та впливати на перерозподіл фінансових ресурсів у економіці. Створення СТВ в Україні матиме фінансово-правове значення завдяки забезпеченню нових надходжень до державного бюджету та залучення інвестицій у низьковуглецеві технології [11, с. 560–561]. Науковиця вважає, що у процесі створення СТВ можуть проявитися відповідні ризики. По-перше, це економічний ризик занадто різкого навантаження на промисловість. По-друге, це ризик корупції та зловживань через елемент розподілу безкоштовних квот. По-третє, це ринковий ризик, який полягає у можливих махінаціях на ринку квот, створення «бульбашок» через спекуляції фінансових гравців [11, с. 563].

Безумовно, передумовою для створення СТВ є функціонування системи моніторингу, звітності та верифікації парникових газів у нашій державі, завдяки якій можна отримати усі дані щодо обсягів таких викидів. Так, згідно з ч. 2 ст. 17 Закону України «Про основні засади державної кліматичної політики» запровадження СТВ відбувається на підставі результатів моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів [5]. У 2019 році на виконання міжнародних зобов'язань за Угодою про асоціацію з ЄС 2014 року, Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 року та Паризькою угодою 2015 року було ухвалено Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів». Система моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів офіційно почала працювати у нашій державі з 1 січня 2021 року. Доречно звернути увагу на те, що під час російсько-української війни 14 листопада 2023 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 1203 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів». Нею розширено перелік видів діяльності, викиди парникових газів від яких підлягають моніторингу, звітності та верифікації [12]. Її було прийнято з метою гармонізації національного законодавства України з правом ЄС, а саме Директивою 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради про встановлення системи торгівлі квотами на викиди парникових газів у рамках Співтовариства та внесення змін і доповнень до Директиви Ради 96/61/ЄС та Регламентами Комісії (ЄС) 601/2012 та 2018/2066 про моніторинг і звітність щодо викидів парникових газів та 600/2012, 2018/2067 про верифікацію даних і акредитацію верифікаторів.

Доцільно зауважити, що в умовах збройної агресії РФ українська влада відновила обов'язковість системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» від 8 січня 2025 року, яка мала добровільний характер згідно із Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни». Він містить особливі вимоги щодо подання документів для частково зруйнованих установок та установок, які розташовані на території, де ведуться активні бойові дії або знаходяться на тимчасово окупованих територіях [13]. Нормативно-правовий акт імплементує положення Директиви Європейського Парламенту та Ради 2003/87/ЄС про встановлення системи торгівлі квотами на викиди парникових газів у межах Союзу та внесення змін до Директиви Ради 96/61/ЄС, Регламенту Комісії (ЄС) 600/2012 про верифікацію звітів про викиди парникових газів і звітів про тонно-кілометри та акредитацію верифікаторів відповідно до Директиви Європейського Парламенту та Ради 2003/87/ЄС і Регламенту Комісії (ЄС) 601/2012 про моніторинг викидів парникових газів та звітування про них відповідно до Директиви Європейського Парламенту і Ради 2003/87/ЄС. Зокрема, належне функціонування СТВ у нашій державі є неможливим без дієвої системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів,

завдяки якій можна отримати актуальну та об'єктивну інформацію про обсяги викидів парникових газів. Це дає змогу розглядати наявну систему моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів як елемент системи СТВ.

Висновки. Отже, в умовах збройної агресії рф українська влада приділяє значну увагу імплементації стандартів ЄС у сфері торгівлі квотами на викиди парникових газів. З часу повномасштабного вторгнення держави-агресора на територію України було відновлено обов'язковий характер системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів, а також встановлено комплекс заходів щодо створення СТВ. Крім того, триває робота над узгодженням національного законодавства нашої держави зі стандартами ЄС з питань СТВ, які наблизять Україну до повноцінної інтеграції в європейський економічний простір. У зв'язку з цим зазначимо про необхідність розробки профільного закону щодо СТВ, який би визначив основні засади та механізми впровадження української СТВ на основі європейських вимог.

На нашу думку, варто заснувати при Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства України Координаційну раду з імплементації правових актів ЄС і залучити до її складу провідних українських та європейських експертів, які б надавали консультаційну допомогу й стосовно відповідних аспектів СТВ. Також з метою прискорення реального запровадження СТВ, адаптованої до стандартів ЄС та викликів, спричинених війною з рф, доречно створити Міжвідомчу робочу групу з питань функціонування СТВ в Україні. Загалом, усі запропоновані рекомендації повинні сприяти виконанню нашою державою її євроінтеграційних зобов'язань та ключових завдань державної кліматичної політики, спрямованої на зменшення викидів парникових газів, досягнення кліматичної нейтральності та стимулювання інноваційного розвитку.

Список використаних джерел

1. Міжнародне публічне право: підручник / В. М. Репецький, В. М. Лисик, М. М. Микієвич та ін.; за ред. В. М. Репецького. 2-ге вид., стер. Київ: Знання, 2012. 437 с.
2. Суханова Д. Особливості правової системи Європейського Союзу та її співвідношення з міжнародними і національними правовими системами. *Юридичний вісник*. 2024. №1. С. 211–217. DOI: <https://doi.org/10.32782/yuv.v1.2024.22>.
3. Сьох К., Гультай М. Імплементація нормативно-правових актів Європейського Союзу у національне законодавство України. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2022. № 6. С. 82–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/18>. URL: https://www.lsej.org.ua/6_2022/18.pdf (дата звернення: 19.03.2026)
4. Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2026 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 22.03.2026)
5. Про основні засади державної кліматичної політики: Закон України від 08.10.2024 № 3991-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3991-20#Text> (дата звернення: 16.03.2026)
6. Запровадження національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів в Україні. Можливості та виклики / ГО «Центр екологічних ініціатив «Екодія». Київ, 2025. 17 с. URL: <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2025/07/zaprovadzh-stv-mozhli-vyklyky-2025s.pdf> (дата звернення: 16.03.2026).
7. «Забруднювач платить»: що таке система торгівлі викидами, яку запровадять в Україні. 26.08.2025. URL: <https://hromadske.radio/podcasts/drive-time-2/zabrudniuvach-platyt-shcho-take-systema-torhivli-vykydamy-iaku-zaprovadiat-v-ukraini> (дата звернення: 22.03.2026).
8. Про затвердження плану заходів щодо створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.02.2025 № 146-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/146-2025-%D1%80#Text> (дата звернення: 21.03.2026).
9. Уряд затвердив дорожню карту впровадження національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів. 21.02.2025. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyyv-dorozhniu-kartu-vprovadzhennia-natsionalnoi-systemy-torhivli-kvotamy-na-vykydy-parnykovykh-haziv-svitlana-hrynychuk> (дата звернення: 21.03.2026).
10. Ільків Н. В. Вплив євроінтеграційних процесів на формування державної кліматичної політики України. *Legal support of European integration: general legal and sectoral aspect: Scientific: monograph*. Riga: Baltija Publishing, 2024. P. 212.

11. Дубко А. С. Фінансово-правові аспекти впровадження системи торгівлі квотами на викиди парникових газів в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 560–564. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/134>. URL: https://lsej.org.ua/2_2025/136.pdf (дата звернення: 22.03.2026).
12. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів: постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2023 № 1203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 22.03.2026).
13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів: Закон України від 08.01.2025 № 4187-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4187-20#Text> (дата звернення: 22.03.2026).

References

1. Mizhnarodne publichne pravo: pidruchnyk / V. M. Repetskyi, V. M. Lysyk, M. M. Mykiiievych ta in.; za red. V. M. Repetskoho. 2-he vyd., ster. Kyiv: Znannia, 2012. 437 s. (in Ukr.).
2. Sukhanova D. Osoblyvosti pravovoi systemy Yevropeiskoho Soiuzu ta yii spivvidnoshennia z mizhnarodnymy i natsionalnymy pravovymy systemamy. *Yurydychnyi visnyk*. 2024. № 1. S. 211–217. DOI: <https://doi.org/10.32782/yuv.v1.2024.22> (in Ukr.).
3. Cokh K., Hultai M. Implementatsiia normatyvno-pravovykh aktiv Yevropeiskoho Soiuzu u natsionalne zakonodavstvo Ukrainy. *Yurydychnyi elektronnyi naukovyi zhurnal*. 2022. № 6. S. 82–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/18>. URL: https://www.lsej.org.ua/6_2022/18.pdf (data zvernennia: 19.03.2026) (in Ukr.).
4. Pro skhvalennia Stratehii formuvannia ta realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zminy klimatu na period do 2035 roku i zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2024–2026 rokakh: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30.05.2024 r. № 483-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2024-%D1%80#Text> (data zvernennia: 22.03.2026) (in Ukr.).
5. Pro osnovni zasady derzhavnoi klimatychnoi polityky: Zakon Ukrainy vid 08.10.2024 r. № 3991-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3991-20#Text> (data zvernennia: 16.03.2026) (in Ukr.).
6. Zaprovadzhennia natsionalnoi systemy torhivli kvotamy na vykydy parnykovykh haziv v Ukraini. Mozhlyvosti ta vyklyky / HO «Tsentr ekolohichnykh initsiatyv «Ekodii». Kyiv, 2025. 17 s. URL: <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2025/07/zaprovadzsh-stv-mozhl-vyklyky-2025s.pdf> (data zvernennia: 16.03.2026) (in Ukr.).
7. «Zabrudniuvach platyt»: shcho take systema torhivli vykydamy, yaku zaprovadiat v Ukraini. 26.08.2025. URL: <https://hromadske.radio/podcasts/drive-time-2/zabrudniuvach-platyt-shcho-take-systema-torhivli-vykydamy-iaku-zaprovadiat-v-ukraini> (data zvernennia: 22.03.2026) (in Ukr.).
8. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo stvorennia natsionalnoi systemy torhivli kvotamy na vykydy parnykovykh haziv: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.02.2025 r. № 146-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/146-2025-%D1%80#Text> (data zvernennia: 21.03.2026) (in Ukr.).
9. Uriad zatverdyl dorozhniu kartu vprovadzhennia natsionalnoi systemy torhivli kvotamy na vykydy parnykovykh haziv. 21.02.2025. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zatverdyl-dorozhniu-kartu-vprovadzhennia-natsionalnoi-systemy-torhivli-kvotamy-na-vykydy-parnykovykh-haziv-svitlana-hrynychuk> (data zvernennia: 21.03.2026) (in Ukr.).
10. Ilkiv N. V. Vplyv yevrointehratsiinykh protsesiv na formuvannia derzhavnoi klimatychnoi polityky Ukrainy. *Legal support of European integration: general legal and sectoral aspect: Scientific*: monograph. Riga: Baltija Publishing, 2024. P. 212 (in Ukr.).
11. Dubko A. S. Finansovo-pravovi aspekty vprovadzhennia systemy torhivli kvotamy na vykydy parnykovykh haziv v Ukraini. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. 2025. № 2. S. 560–564. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/134>. URL: https://lsej.org.ua/2_2025/136.pdf (data zvernennia: 22.03.2026) (in Ukr.).
12. Pro vnesennia zmin do deiakyykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy z pytan monitorynhu, zvitnosti ta veryfikatsii vykydiv parnykovykh haziv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14.11.2023 r. № 1203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2023-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 22.03.2026) (in Ukr.).
13. Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vidnovlennia monitorynhu, zvitnosti ta veryfikatsii vykydiv parnykovykh haziv: Zakon Ukrainy vid 08.01.2025 r. № 4187-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4187-20#Text> (data zvernennia: 22.03.2026) (in Ukr.).

Павко Я. А. Торгівля квотами на викиди парникових газів: імплементація стандартів ЄС в українське законодавство

Стаття присвячена з'ясуванню здобутків України щодо імплементації стандартів ЄС у національне законодавство у сфері торгівлі квотами на викиди парникових газів. Зазначено, що система торгівлі квотами на викиди парникових газів (СТВ) є важливим ринковим механізмом та інструментом реалізації державної кліматичної політики. Проаналізовано основні нормативно-правові акти, які імплементують акти права ЄС з актуальних питань торгівлі квотами на викиди парникових газів. Запропоновано розробити профільний закон про СТВ, який би визначив основні засади та механізми впровадження української СТВ на основі європейських вимог, заснувати при Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства України Координаційну раду з імплементації правових актів ЄС, а також створити Міжвідомчу робочу групу з питань функціонування СТВ в Україні.

Ключові слова: акти права ЄС, досягнення кліматичної нейтральності, імплементація стандартів ЄС, міжнародні зобов'язання, моніторинг, звітність та верифікації викидів парникових газів, національна система торгівлі квотами на викиди парникових газів, принцип «забруднювач платить».

Pavko Y. A. Greenhouse Gas Emission Trading: Implementation of EU Standards in Ukrainian Legislation

This article examines Ukraine's progress in implementing EU standards into national legislation regarding greenhouse gas emissions trading. It notes that the greenhouse gas emissions trading system (ETS) is an important market mechanism and a tool for implementing national climate policy. The article analyzes the main regulatory acts that implement EU legislation on current issues related to greenhouse gas emissions trading. Attention is drawn to the legally enshrined principle of climate policy known as «the polluter pays», upon which the functioning of the ETS must be based.

It is noted that an important step toward the implementation of the ETS in Ukraine is the adoption in 2025 of an Action Plan for the creation of the national ETS, which includes the following three components: 1) the adoption of regulatory and legal acts in the field of implementing the national ETS; 2) ensuring the effective functioning of the national ETS in accordance with the requirements of the ETS in the EU; 3) maintaining a continuous, systematic dialogue to promote cooperation and raise awareness among stakeholders regarding the implementation of the national ETS.

The author has established that the proper functioning of the ETS in our country is impossible without an effective system for monitoring, reporting and verifying greenhouse gas emissions, which provides up-to-date information on greenhouse gas emission levels. This, in turn, allows the existing system for monitoring, reporting and verifying greenhouse gas emissions to be regarded as an element of the ETS.

It is proposed that a specific law on the ETS be drafted, which would set out the fundamental principles and mechanisms for implementing the ETS in line with European requirements. It is recommended that a Coordination Council for the Implementation of EU Legal Acts be established under the Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine, and that leading Ukrainian and European experts be invited to join it to provide advisory assistance on the relevant ETS.

The author concluded that it would be advisable to establish an Inter-ministerial Working Group on the Functioning of the ETS in Ukraine, with a view to accelerating the effective implementation of the ETS adapted to EU standards and the challenges posed by the war with Russia.

Overall, all the recommendations put forward should help our country to fulfil its European integration commitments and the key objectives of its national climate policy, which is aimed at reducing greenhouse gas emissions, achieving climate neutrality and stimulating innovative development.

Keywords: EU legislation, achieving climate neutrality, implementation of EU standards, international commitments, monitoring, reporting, and verification of greenhouse gas emissions, national greenhouse gas emissions trading system, the «polluter pays» principle.

DOI: 10.33663/2524-017X-2026-17-404-409

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.03.2026

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 09.04.2026

Дата публікації: 30.04.2026